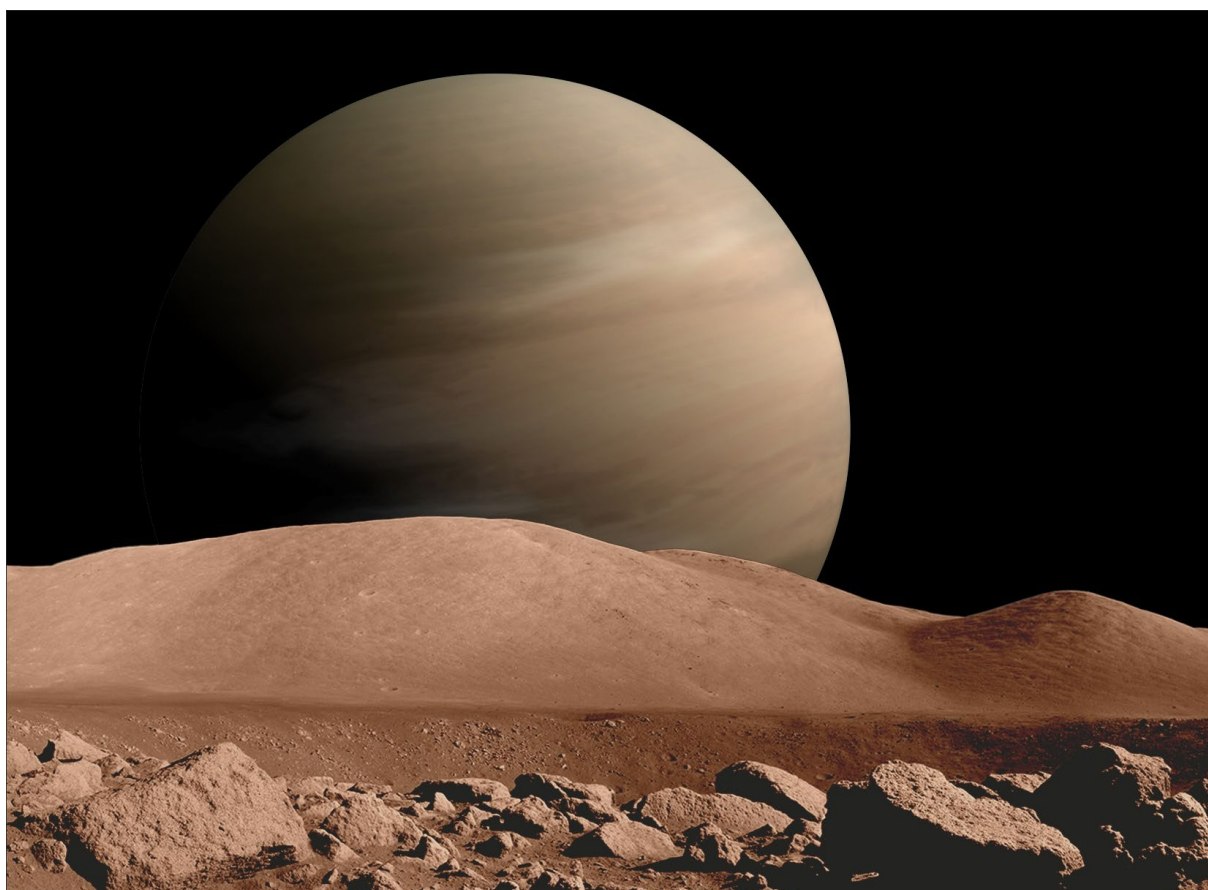

IAU100 NameExoWorlds – press kit

IAU 100
NameExoWorlds

Artystyczna wizja widoku na planetę BD+14 4559 b z powierzchni jej hipotetycznego księżycy. Rys.: W. Zięba / IAU100 / PTA.

Press kit

Niniejszy press kit zawiera zbiór podstawowych informacji na temat konkursu IAU100 NameExoWorlds na nazwy planet pozasłonecznych

Organizator i idea konkursu

Konkurs jest organizowany przez Międzynarodową Unię Astronomiczną (IAU), która jest organizacją zrzeszającą zawodowych astronomów. IAU obchodzi w tym roku stulecie swojego istnienia. Z tej okazji przygotowała szereg inicjatyw popularyzujących astronomię i osiągnięcia na tym polu w ciągu ostatnich stu lat. Całość nosi oznaczenie IAU100 i hasło „100 lat pod wspólnym niebem”. Jednym z elementów tej inicjatywy jest konkurs na nazwy planet pozasłonecznych IAU100 NameExoWorlds.

Ideą konkursu IAU100 NameExoWorlds jest zwiększenie świadomości społeczeństw w różnych krajach jako wspólnoty mieszkańców planety Ziemia oraz popularyzacji najnowszej wiedzy ludzkości o Wszechświecie. Każdy kraj otrzymał prawo nazwania jednej planety pozasłonecznej i jej gwiazdy. W tym celu prowadzone są narodowe konkursy.

Witryna internetowa IAU: www.iau.org

Witryn internetowa IAU100: www.iau-100.org

Polska strona IAU100: www.iau100.pl

Polska strona konkursu: www.iau100.pl/planety

Zasady konkursu

Konkurs IAU100 NameExoWorlds będzie prowadzony etapami od czerwca do grudnia 2019 r. Wystartuje 6 czerwca 2019 r. i w pierwszej fazie będą zbierane propozycje nazw dla planety i jej gwiazdy, wraz z krótkimi uzasadnieniami. Swoje pomysły mogą nadsyłać wszyscy mieszkańcy Polski oraz Polacy mieszkający poza granicami kraju. Zgłoszeń można dokonywać indywidualnie, albo jako organizacje/szkoły/kluby/institucje/firmy. W przypadku szkół prawo do swojego osobnego zgłoszenia ma też każda klasa.

Zgłoszenia przyjmowane są wyłącznie poprzez formularz na stronie internetowej konkursu (www.iau100.pl/planety). Ten etap konkursu potrwa do 31 lipca 2019 r.

Następnie Komitet Konkursowy zweryfikuje zgłoszenia pod kątem zasad nazewnictwa obiektów niebieskich stosowanych przez Międzynarodową Unię Astronomiczną (IAU) i wybierze grupę nazw do kolejnego etapu.

We wrześniu i październiku 2019 r. nastąpi publiczne internetowe głosowanie na wyłonione w ten sposób nazwy. Po jego zakończeniu Komitet Konkursowy sprawdzi wyniki i prześle do IAU polską propozycję nazwy dla planety i gwiazdy oraz dwie rezerwowe propozycje.

Ostateczne wyniki dla wszystkich krajów, w tym dla Polski, zostaną ogłoszone przez Międzynarodową Unię Astronomiczną (IAU) w grudniu 2019 r.

Harmonogram konkursu

Etap	Termin	Opis
1	6.06.2019 – 31.07.2019	Przyjmowanie propozycji nazw dla planety i jej gwiazdy
2	1.08-2019 – 5.09.2019	Komitet Konkursowy zweryfikuje nadesłane nazwy i wybierze grupę nazw do kolejnego etapu
3	6.09.2019 – 31.10.2019	Internetowe głosowanie na polską nazwę dla egzoplanety
4	listopad 2019	Komitet Konkursowy zweryfikuje wyniki głosowania i prześle do IAU polską propozycję i dwie propozycje rezerwowe
5	grudzień 2019	IAU ogłosi oficjalnie wyniki dla wszystkich krajów

Szczegółowy regulamin: <https://www.iau100.pl/planety/regulamin>

Kontakt dla mediów

Dr Krzysztof Czar

Krajowy Koordynator IAU ds. Popularyzacji (IAU National Outreach Coordinator for Poland)

Przewodniczący Komitetu Konkursowego IAU100 NameExoWorlds

E-mail: iau@pta.edu.pl

Telefon: 513 733 282

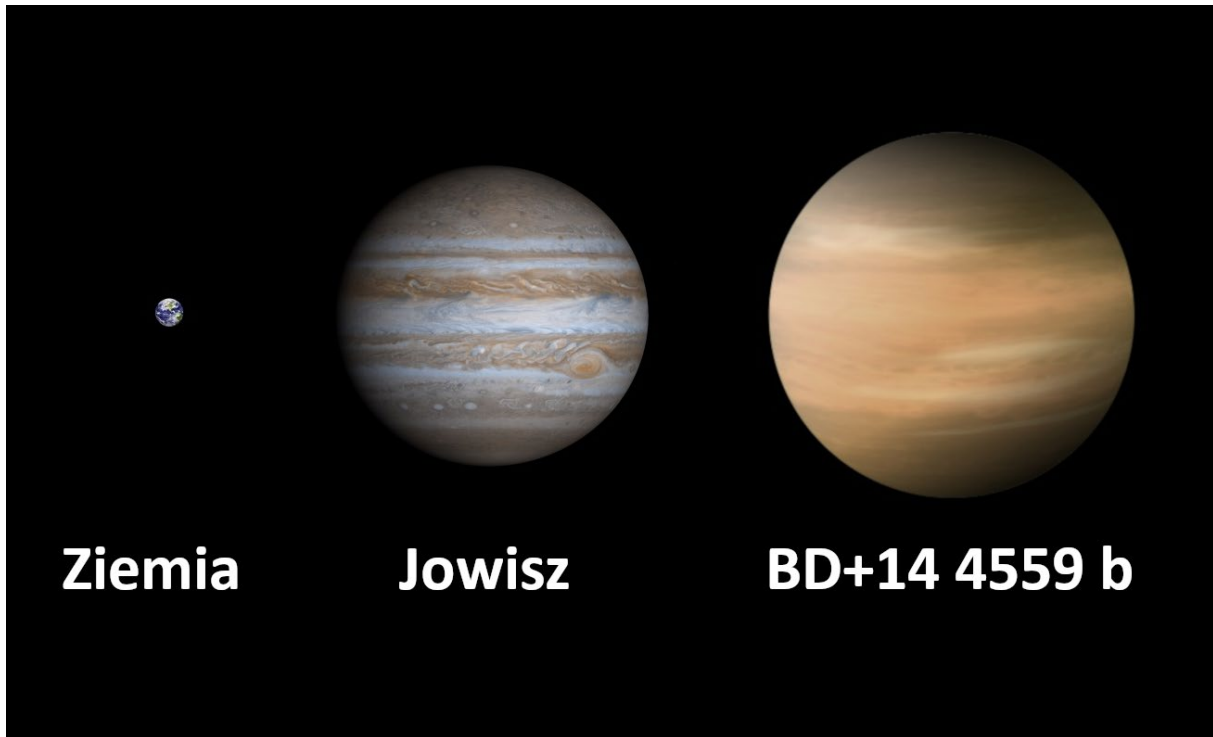
Dr Halina Prętka-Ziomek

Członek Komitetu Konkursowego IAU100 NameExoWorlds

E-mail: iau@pta.edu.pl

Telefon: 509 809 962

Planeta przyznana Polsce do nazwania

Porównanie rozmiarów Ziemi, Jowisza i planety pozasłonecznej BD+14 4559. Rys.: IAU100 / PTA.

Międzynarodowa Unia Astronomiczna (IAU) przyjęła kilka kryteriów, aby wszystkie kraje miały równe szanse w nazywaniu planet pozasłonecznych i otrzymały do nazwania układy o zbliżonych charakterystykach. W szczególności zwracano uwagę na to, aby były to układy ze znaną jedną planetą, których gwiazda jest widoczna ze stolicy danego kraju i - w miarę możliwości - aby naukowcy z danego państwa brali udział w odkryciu planety lub jej badaniach.

Polsce przydzielono do nadania nazwy system BD+14 4559, widoczny na niebie w konstelacji Pegaza. Gwiazda ma jasność, czyli jest w zasięgu amatorskich teleskopów, a nawet lornetek. Jest dobrze widoczna wieczorami przez sporą część roku (jesień, zima). Odległość do układu wynosi 161 lat świetlnych. Gwiazda układu jest nieco mniejsza i nieco mniej masywna niż Słońce.

Z kolei sama planeta jest podobna do Jowisza, nieco większa i trochę masywniejsza od niego. Parametry planety wskazują, że jest planetą gazową. Co ciekawe, jej orbita przebiega w ekosferze, czyli obszarze wokół gwiazdy, w którym panują warunki umożliwiające istnienie na powierzchni planety wody w stanie ciekłym. Zatem jeśli „polska” planeta posiada jakiś duży księżyc i ma on atmosferę, to można spekulować o sprzyjających życiu warunkach na takich obiektach.

Masa planety: 1,23 masy Jowisza

Promień planety: 1,04 promienia Jowisza

Okres obiegu: 269 dni

Średnia odległość od gwiazdy: 0,77 jednostki astronomicznej (au)

Rok odkrycia: 2009

Ilustracje dla planety: <https://www.iau100.pl/planety/galeria>

Wizualizacja planety BD+14 4559 b opracowana przez NASA: <https://exoplanets.nasa.gov/exoplanet-catalog/7075/bd14-4559-b/>

Spot reklamowy konkursu (wersja 60 sekund): <https://www.youtube.com/watch?v=aZYPyOHRk3k>

Spot reklamowy konkursu (wersja 30 sekund): <https://www.youtube.com/watch?v=HS5hE-KtX78>

Spot reklamowy konkursu (wers 6 sekund): <https://www.youtube.com/watch?v=Noes5cQB1xw>

Odkrywca planety BD+14 4559 b

Prof. Andrzej Niedzielski / Fot.: Andrzej Romański / UMK.

Planeta BD+14 4599 b została odkryta w 2009 roku przez zespół polskich astronomów, którym kierował prof. Andrzej Niedzielski z Centrum Astronomii UMK. Pozostali członkowie zespołu: Grzegorz Nowak, Monika Adamów, Aleksander Wolszczan.

Komunikat prasowy

Polski komunikat (PTA): <https://www.pta.edu.pl/prasa/pta1902>

Ogólnoświatowy komunikat (IAU): adres będzie podany później

Komitet Konkursowy

Nad przebiegiem konkursu czuwać będzie Komitet Konkursowy w składzie:

- dr Krzysztof Czart (przewodniczący komitetu) – astronom, Krajowy Koordynator IAU ds. Popularyzacji,
- prof. Andrzej Markowski – językoznawca, przewodniczący Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN,
- prof. Jarosław Włodarczyk – historyk astronomii z Instytutu Historii Nauki PAN w Warszawie
- dr Halina Prętka-Ziomek – astronom z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Agata Gorwa – miłośniczka astronomii z Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii,
- Michał Kusiak – popularyzator astronomii, odkrywca komet i planetoid.

Komitet Honorowy

W składzie Komitetu Honorowego swoim autorytetem konkurs wspierają:

- prof. Aleksander Wolszczan – odkrywca pierwszego pozasłonecznego planetarnego oraz wielu innych egzoplanet,
- prof. Andrzej Niedzielski - astronom z Centrum Astronomii UMK, odkrywca planety, która przypadła Polsce do nazwania,
- prof. Andrzej Udalski - astronom kierujący projektem OGLE, odkrywca wielu planet pozasłonecznych, będący polskim przedstawicielem w Międzynarodowej Unii Astronomicznej,
- prof. Jerzy Duszyński - prezes Polskiej Akademii Nauk,
- prof. Marek Sarna – prezes Polskiego Towarzystwa Astronomicznego,
- dr hab. Grzegorz Brona – prezes Polskiej Agencji Kosmicznej w okresie od marca 2018 r. do kwietnia 2019 r., specjalista od branży kosmicznej,
- Mieczysław Janusz Jagła – prezes Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii
- Zofia Kaczmarek – studentka astronomii, dwukrotna zwyciężczyni Olimpiady Astronomicznej.

Patroni konkursu i sponsorzy

Konkurs IAU100 NameExoWorlds uzyskał patronat honorowy od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Jarosława Gowina, a także od wielu organizacji i instytucji związanych z astronomią, kosmosem lub badaniami naukowymi, takich jak Polskie Towarzystwo Astronomiczne, Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii, Polska Agencja Kosmiczna, Polska Akademia Nauk (PAN), Europejskie Obserwatorium Południowe (ESO).

Patronami honorowymi są także krajowe instytuty astronomiczne: Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika PAN w Warszawie (CAMK PAN), Centrum Badań Kosmicznych PAN w Warszawie (CBK PAN), Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (OA UJ), Instytut Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (IOA UAM), Centrum Astronomii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (CA UMK), Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego (OA UW), Instytut Astronomiczny Uniwersytetu Wrocławskiego.

W gronie patronów honorowych znalazły się też instytucje zajmujące się popularyzacją astronomii: Planetarium Śląskie w Chorzowie, Hevelianum w Gdańsku, Planetarium EC1 w Łodzi, Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Centrum Popularyzacji Kosmosu Planetarium Toruń.

Wśród patronów medialnych są: Program Pierwszy Polskiego Radia, Urania – Postępy Astronomii, Świat Wiedzy Kosmos, Kosmonauta.net, Space24.pl, AstroNET, Astronarium, Astrofaza, Astrolife, Nauka. To lubię, Radioteleskop.pl, Radio Planet i Komet, We Need More Space.

Sponsorami konkursu są: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa, Polskie Towarzystwo Astronomiczne, czasopismo i portal „Urania – Postępy Astronomii”, firma Rebel.